

Batteristrategin

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dokumentbeteckning

C(2025) 8950

Celexnummer 52026XC00682

Meddelande från kommissionen - Batteristrategin

Sammanfattning

Kommissionens meddelande om batteristrategin presenterades den 16 december 2025 som del av ett *fordonspaket*. Strategin syftar till att frigöra investeringar, utveckla en motståndskraftig värdekedja uppströms, anpassa utländska investeringar till Europas strategiska intressen, stimulera efterfrågan på EU-tillverkade batterier, påskynda forskning, innovation och kompetens för värdekedjan samt att samordna åtgärder för att maximera effekten i hela Europa. Kommissionen uppger att den europeiska batteriindustrin är central för EU:s klimatmål, energisäkerhet ekonomisk säkerhet och försvarskapacitet. Enligt kommissionen har förutsättningarna för europeisk batteriindustri förändrats de senaste åren genom bl.a. global överkapacitet, prisdriven konkurrens och omfattande statsstöd i tredje land. Kommissionen uppger att dessa utmaningar kräver omedelbara åtgärder i hela EU:s batterivärdekedja, förankrade i en robust industristrategi.

Regeringen välkomnar att kommissionen presenterat en batteristrategi, givet att en europeisk batterivärdekedja är av central betydelse för EU:s långsiktiga konkurrenskraft, energisäkerhet samt utifrån behovet av stärkt resiliens i ett osäkert geopolitiskt läge samt är en fråga av säkerhetspolitisk vikt.

Regeringen anser bl.a. att en koordinering av kommissionen och medlemsstater utifrån en långsiktig uthållig plan, med en bredd av ändamålsenliga åtgärder i är avgörande för att skala upp kapaciteten inom EU och överbrygga gap i den allt hårdare globala konkurrensen. Givet att det tar tid att bygga upp en ny industri

och produktion är det av stor vikt att skapa goda förutsättningar för redan aviserade europeiska batterisatsningar.

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen antog 2018 en strategisk handlingsplan där batterier identifierades som en strategisk europeisk värdekedja där EU behöver satsa mer på investeringar och ta mer marknadsandelar av globala produktionen. Vidare är batterier enligt kommissionen en strategisk del av Europas gröna och digitala omställning och en nyckelteknologi som är avgörande för fordonsindustrins konkurrenskraft. Kommissionen strävar därför efter att göra Europa till en global ledare inom hållbar batteriproduktion och användning. Målet är att utveckla en innovativ, konkurrenskraftig och hållbar batterivärdekedja i Europa. Vidare är batterier identifierade som ett kritiskt teknologiområde inom ramen för EU:s strategi för ekonomisk säkerhet¹. I kommissionens meddelande om EU:s ekonomiska säkerhet som publicerades den 3 december 2025 lyfts också batterier som ett område för s.k. högriskberoende.

I handlingsplanen för Europas fordonsindustri, som presenterades den 5 mars 2025 (COM(2025)95 final) aviserades att kommissionen avsåg att återkomma och presentera ett åtgärds paket med syftet att battericeller och -komponenter inom kort skulle kunna produceras till konkurrenskraftiga kostnader inom EU.

Kommissionens meddelande om batteristrategin presenterades den 16 december 2025 som del av ett *fordonspaket*.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen uppger att den europeiska batteriindustrin är central för EU:s arbete med att nå sina klimatmål, stärka sin ekonomiska resiliens, energisäkerhet och försvarskapacitet. Under det senaste decenniet beskriver kommissionen att EU:s åtgärder för att bygga upp värdekedjan för batteritillverkning lett till betydande investeringar, drivna av snabb tillväxt inom sektorn, bl.a. genom den europeiska batterialliansen och Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse (IPCEI). Enligt kommissionen har förutsättningarna förändrats de

¹ Kommissionens rekommendation (EU) 2023/2113 om kritisk teknik för EU:s ekonomiska säkerhet för vidare riskbedömning med medlemsstaterna C/2023/6689

senaste åren, där bl.a. global överkapacitet och prisdriven konkurrens har pressat marginaler och försvårat uppskalning för EU-aktörer. Därtill uppger kommissionen att den globala konkurrensen inte sker på en jämn spelplan, bl.a. utifrån omfattande statsstöd i tredje land och att detta underminerar det europeiska batteriekosystemet. Samtidigt lyfts att EU:s importberoende ökat och att batteriindustrin och dess värdekedja är starkt koncentrerad till vissa marknader, särskilt Kina. Under 2024 stod Kina för ungefär 83 % av den globala produktionskapaciteten, långt över den egna inhemska efterfrågan vilket uppges skapa strategiska beroenden. Kommissionen framhåller härvidlag att Europa inte har råd att upprepa de misstag som tidigare gjorts kring energiberoenden, och att den teknologiska suveräniteten för sektorn, givet dess betydelse för ekonomisk säkerhet, behöver skyddas.

Kommissionen uppger att dessa utmaningar kräver omedelbara åtgärder i hela EU:s batterivärdekedja, förankrade i en robust industristrategi som på bästa sätt nyttjar och utvecklar värdekedjan inom EU. Kommissionens meddelande om en batteristrategi syftar till att frigöra investeringar, utveckla en motståndskraftig värdekedja uppströms, anpassa utländska investeringar till Europas strategiska intressen, stimulera efterfrågan på EU-tillverkade batterier, påskynda forskning, innovation och kompetens för värdekedjan samt att samordna åtgärder för att maximera effekten inom Europa. Strategins innehåll är strukturerat kring sex pelare enligt följande.

Pelare I – Finansiellt stödja EU-tillverkares uppskalning

Kommissionen konstaterar att kostsam uppskalning utgör ett systemhinder för europeiska cellproducenter i en global marknad med överkapacitet och intensiv prispress. Utan riktade finansieringsverktyg blir investeringskostnaden alltför hög, och tiden som krävs för att uppnå konkurrenskraftig produktionskostnad för lång, vilket leder till inställda, nedskalade eller försenade projekt. Pelaren syftar till att bryta denna flaskhals genom riktade finansieringsformer som kan tjäna som katalysatorer för privat kapital och som bidrar till att reducera riskerna med uppskalning.

I pelaren presenteras finansiella stöd för innovation, uppskalning, längs värdekedjan och för produktion. Under 2024 gjordes en utlysning med omfattningen 1 miljard euro i Innovationsfonden för att stödja tillverkningsprojekt för battericeller till elfordon. Kommissionen arbetar också tillsammans med Europeiska investeringsbanken (EIB) för att säkerställa full

användning av en förstärkning på 200 miljoner euro för lån inom InvestEU från Innovationsfonden. Kommissionen aviserar inrättande av batterifonden på EU-nivå som mobiliserar 1,5 miljarder euro från Innovationsfonden i form av räntefria lån till EU-baserade cellproducenter, med första utlysning i början av 2026. Vidare genomförs en utlysning på 1 miljard euro för nettonolltekniker där stöd kan gå till batterivärdekedjan uppströms (som exempelvis aktiva katod- och anodmaterial) och återvinning. Kommissionen nämner även möjligheter till stöd från den europeiska konkurrenskraftsfonden, vilken är föremål för förhandling inom ramen för förhandlingen om EU:s nästa fleråriga budgetramverk. Därtill framhåller kommissionen betydelsen av att medlemsstaterna nyttjar de finansieringsmöjligheter som ryms inom bl.a. Statsstödsramverket för den rena industriella omställningen (CISAF).

Pelare II – Utveckla en resilient värdekedja uppströms för tillgång till råmaterial och insatsvaror

EU är idag beroende av ett mindre antal leverantörländer för kritiska råmaterial till batterier, såsom litium, nickel, grafit, kobolt och mangan, vilket uppger skapa sårbarheter i form av bl.a. prismanipulation, exportrestriktioner och leveransstörningar. Under pelaren listas mot den bakgrunden ett antal åtgärder, såsom utlysningar för strategiska projekt inom ramen för kritiska råmaterialakten, finansiering genom InvestEU och Innovationsfonden, implementering av handlingsplanen RESourceEU för att säkra EU:s tillgång till kritiska råvaror samt en kommande rättsakt om den cirkulära ekonomin.

Pelare III – Säkerställa värdeskapande investeringar och industriellt jämn spelplan i EU

Enligt kommissionen präglas batterimarknaden i centrala delar av snedvriden konkurrens, bl.a. genom utländska statliga subventioner, koncentrerad ägarstruktur och teknologisk kontroll från externa aktörer, samtidigt som utländska direktinvesteringar i batterisektorn inom EU inte alltid ger reellt värdeskapande för EU och inte heller integreras i europeiska leverantörskedjor. Pelaren ska bidra till att säkra resilienta värdekedjor, konkurrens på lika villkor, en högre andel EU-innehåll och teknologisk suveränitet, samt en bättre integration av investeringar inom den inre marknaden. I denna pelare aviserar bl.a. att kommissionen avser föreslå ett villkorspaket för utländska direktinvesteringar i strategiska batterisegment (materialbearbetning, cellproduktion, återvinning). Syftet är att säkerställa mervärde för EU, utan att

avskräcka nödvändiga investeringar, då utländska investeringar och samverkan med utländska aktörer är fortsatt strategiskt viktigt. Vidare signalerar kommissionen skärpt användning av förordningen om utländska subventioner (2022/2560) och handelspolitiska skyddsinstrument där så är lämpligt, för att motverka dumpning och otillbörliga subventioner i batterikedjan. Parallellt utvecklas arbetet med s.k. batteridiplomati och partnerskap för att diversifiera leveranskedjor och främja rättvisa villkor.

Pelare IV – Stimulera efterfrågan på EU-tillverkade batterier – stärkt resiliens och hållbarhet

Kommissionen uppger att investeringar i produktion och ökat utbud förutsätter förväntad efterfråga och att stabil avsättning innebär minskad investeringsrisk. Pelaren kopplar offentliga stöd och upphandling till EU-innehåll och resiliens-kriterier. Kommissionen menar att det genom offentliga efterfrågesignaler och transparenta hållbarhetskrav och -märkningar skapas en mer förutsägbar efterfrågan och avsättning för EU-produktion, som också bidrar till att attrahera investeringskapital. Bl.a. framhålls insatser avseende krav på EU-innehåll för batterier och ingående komponenter i offentliga stödprogram och viss upphandling i ett kommande förslag inom ramen för den aviserade Industrial Accelerator Act (IAA), som ska syfta till att stimulera europeisk industri, samt att stärka efterfrågan på elfordon genom att införa resiliens-kriterier i stöd till fordon enligt artikel 28 i förordningen om nettonollindustrin. Vidare lyfts vikten av pågående implementering av batteriförordningen för att stärka den europeiska inre marknaden för batterier.

Pelare V – Stärka forskning, innovation och kompetens för EU:s batterivärdekedja

Kommissionen beskriver hur batteriindustrin fortfarande är en ny industri under uppbyggnad med stor utvecklings- och tillväxtpotential. Kommissionen uppger att EU måste investera mer i forskning och utveckling för att säkerställa konkurrenskraftig produktion och forskning i teknologins framkant. I pelaren lyfts flera åtgärder fram med fokus på hela värdekedjan. Bl.a. nämns stöd till nya batterikoncept, material och teknologier för celltillverkning genom Horisont Europa och genom partnerskapet Batt4EU, samt en stärkt samordning med medlemsstaternas forsknings- och innovationsprogram genom den Strategiska planen för energiteknik (SET). En gemensam europeisk investerings- och genomförandeplan för batteriteknik ska tas fram 2026.

Kommissionen kommer vidare undersöka ytterligare sätt att stödja innovation inom europeisk batteritillverkning, bl.a. genom att underlätta samarbete mellan industriföretag i gemensamma forsknings- och innovationsprojekt. Vidare lyfts utbildningsprogrammet Net-Zero Industry Academies (bl.a. Europeiska batterialliansens akademi) och ett s.k. Skills Intelligence Observatory som lanserats under Kompetensunionen för att identifiera batterisektorns kompetens- och utbildningsbehov.

Pelare VI – Samordna åtgärder för maximal effekt i hela Europa

Batteristrategin ska enligt kommissionen vara en övergripande industristrategi som kräver koordinerad implementering med samordning mellan EU-nivån, medlemsstaterna, finansiella institutioner och marknadsaktörer. Därför lyfter kommissionen i detta sammanhang fram sin avsikt att inrätta ett nytt samordningsverktyg för konkurrenskraft (CCT) för att samordna prioriteringar kring konkurrenskraft på nationell och EU-nivå, respektive finansiering och regler för effektivt genomförande av beslutade insatser. I linje med vad som aviserades i Konkurrenskraftskompassen (COM(2025) 30 final), som presenterades den 29 januari 2025 om kommande CCT-piloter, ska verktyget bidra till policysamordning. Det ska också bidra till att leverera hela paketet med kortare ledtider, bättre matchning mellan EU- och nationella verktyg och insatser samt en tydligare väg från projektidé till finansiering, tillstånd och marknad.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet utgör inte bindande lagstiftning och har därför ingen omedelbar effekt på gällande svenska regelverk.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Kommissionens meddelande har inga omedelbara budgetära konsekvenser för Sverige. Utgångspunkten är att eventuella utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgeten finansieras antingen inom ramen för gjorda prioriteringar inom befintligt flerårigt budgetramverk.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen presenterat en batteristrategi, givet att en europeisk batterivärdekedja är av central betydelse för EU:s långsiktiga konkurrenskraft, energisäkerhet samt utifrån behovet av stärkt resiliens i ett osäkert geopolitiskt läge samt är en fråga av säkerhetspolitisk vikt. Hållbara batterier är en nyckel teknik för elektrifiering och omställningen till ett fossilfritt samhälle samt avgörande för EU:s möjlighet att nå uppsatta klimatmål. Vidare är batteriförsörjningen till den för Sverige och EU viktiga fordonsindustrin avgörande för att genomföra dess omfattande och snabba omställning. Branschens långsiktiga konkurrenskraft i en allt hårdare global konkurrens behöver stärkas, vilket även kommissionen tydligt signalerar i sin handlingsplan för Europas fordonsindustri.

Batterivärdekedjan behöver fortsatt etableras och stärkas i både Sverige och Europa för långsiktig konkurrenskraft, för att lyckas med elektrifieringen och för att minska högriskberoenden av tredje länder. Regeringen instämmer att villkoren för EU:s industris utveckling har försämrats. Förutsättningarna i Sverige och EU påverkas av en tilltagande global konkurrens och kapplöpning om batteriinvesteringar. Därtill har snedvridande statliga subventioner i tredje land, handelshinder, exportrestriktioner och global överkapacitet snedvridit konkurrensen på den internationella marknaden för flera industriprodukter, vilket utmanar EU:s industriella bas. Batterier är ett tydligt exempel.

Sverige har en stark position inom batteriområdet med tillgång till bl.a. råvaror, fossilfri el till konkurrenskraftiga priser, kompetens och styrmedel som främjar elektrifiering. Dessutom har Sverige starka aktörer längs värdekedjan. Regeringen ser värdet av att komparativa fördelar bör utvecklas och att denna utveckling bör ske i samverkan inom EU. Regeringen bedömer att strategin pekar ut områden av betydelse för utvecklingen av europeisk batteriindustri. Vidare välkomnar regeringen att kommissionen i meddelandet presenterar insatser längs hela värdekedjan och att dessa formuleras och samordnas inom ramen för en gemensam europeisk strategi för batteriindustrin. En koordinering av kommissionen och medlemsstaterna utifrån en långsiktigt uthållig plan, med en bredd av ändamålsenliga åtgärder, är viktig för att skala upp kapacitet inom EU och för att överbrygga gap i den allt hårdare globala konkurrensen. Givet

att det tar tid att bygga upp en ny industri och produktion i EU är det av stor vikt att även skapa goda förutsättningar för företagens redan aviserade investeringsplaner.

Kostnader som förslagen kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95FiU5, rskr. 1994/95:67). Utgiftsdrivande åtgärder för EU-budgeten ska finansieras genom omprioriteringar inom den befintliga fleråriga budgetramen (MFF). Det är viktigt för regeringen att förhandlingen av nästa fleråriga budgetram inte föregrips.

Vad gäller införande av incitament med krav på EU-tillverkning är regeringens övergripande inställning att detta bör tillämpas som en åtgärd först efter att andra visat sig otillräckliga och då vara tidsbegränsade. De bör gälla inom noggrant definierade områden där EU har ett strategiskt högriskberoende och utformas på ett sätt som inte snedvrider konkurrensen på den inre marknaden, försämrar handelsrelationer med likasinnade partners eller leder till en administrativ börda. Vidare är det viktigt att incitament som införs utformas så att det gynnar företagare i omställningen och gynnar svensk industris konkurrenskraft.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Meddelandet avses inte remitteras.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rubriken är inte tillämplig då meddelandet inte innehåller förslag till lagstiftningsakter.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Rubriken är inte tillämplig då meddelandet inte innehåller förslag till lagstiftningsakter.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet med strategin förväntas diskuteras i olika forum, bl.a. relevanta rådsarbetsgrupper. Strategin innehåller aviseringar av nya åtgärder, dessa behandlas när de enskilda förslagen har presenterats.

4.2 Fackuttryck och termer